

Mississippi Blues & Burgerrechten

Leo Platvoet



Colofon

© 2020 Odyssee Reisgidsen

© 2020 Leo Platvoet

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Eerste druk: 2020

Tekst: Leo Platvoet

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Kaarten: UvA Kaartenmakers | www.uva-kaartenmakers.nl

Foto's: Leo Platvoet en Frank Roose. De foto bij de Withers Collection Museum & Gallery in Memphis is gemaakt door Ernest Withers en ons ter beschikking gesteld door het Museum. De zwart/wit foto's in de kaderteksten zijn voor zover wij hebben kunnen controleren vrij van rechten.

Druk: Drukkerij Patria, Amersfoort | www.drukkerijpatria.nl

Met dank aan:

Brittney Adu, Nancy Carpenter, Katie DeMetz, Sam Ellis, Ashley Gatian, Stratton W. Hall, Paige Hunt, Kinchen 'Bubba' O'Keefe, Lisa Klutts, Kim Lewis, Danielle Morgan, David Nicholson, Rachel Obermeier, Frank Roose, Anna Roy, Connor Scanlon, Martin Schäfer, Wolf Stephenson, Laura Taylor, Elaine Lee Turner, Melanie Young, Visit Mississippi, Withers Collection Museum & Gallery, Gary Worsham.

Odyssee probeert de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden en prijzen? Laat het ons weten! Of heb je tips over restaurants, hotels, en dergelijke? Ook dat horen we graag!

Stuur een e-mail naar: info@odyssee-reisgidsen.nl

Volg Odyssee op Twitter en Facebook

www.odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Foto omslag paperback: Lucious Spiller speelt voor Cat Head Blues & Folk Art in Clarksdale

Foto titelpagina: straatmuzikant in New Orleans

ISBN 9789461230713

Voorwoord

Mississippi, *The Magnolia State*, in het diepe zuiden van de Verenigde Staten, is een intrigerende bestemming. Het is de staat waar Afro-Amerikanen het meest geleden hebben onder de slavenhandel, de uitbuiting op de eindeloze, hete katoenplantages, de moordpraktijken van de Ku Klux Klan en de apartheidspolitiek van de overheid.

Maar in Mississippi is ook de blues geboren, die zo'n grote invloed had op alle populaire muziek die erna kwam. En heeft de zwarte bevolking zijn rug gerecht en voerde talloze acties voor een menswaardig bestaan.

In de Odyssee Reisgids Mississippi: Blues & Burgerrechten komen beide aspecten, en hun onderlinge relatie, aan de orde. Al reizend ervaar je verleden, heden en toekomst van de blues in musea en op historische plekken, maar ook op festivals en in clubs, cafés en *juke joints* waar de blues springlevend is en steeds een nieuw publiek trekt.

De *civil-rights* musea, de demonstraties, boycotts en *sit-ins* in kleine dorpen en grote steden vertellen het verhaal van verzet en hoop. Een verhaal dat in de blues weerklinkt vindt.

In deze gids worden ook New Orleans (Louisiana) en Memphis (Tennessee) beschreven, steden die verbonden zijn met zowel de blues als de burgerrechten van Mississippi.

Leeswijzer

Mississippi wordt in vier hoofdstukken beschreven:

- > de uitgestrekte Delta met zijn katoenvelden en Clarksdale;
- > het bosrijke en heuvelachtige noorden en het bruisende Memphis;
- > de hoofdstad Jackson en het zuidwesten, met Vicksburg en Natchez;
- > de kust met zijn witte zandstrand, badplaatsen en het swingende New Orleans.

In de gids staan kaderteksten met bio's van de belangrijkste bluesmuzikanten en zwarte activisten. De bio's worden afgesloten met een verwijzing naar een video op YouTube (YT) en, wat de blues betreft, een suggestie voor een cd.

De gids begint met een korte schets van Mississippi (landschap, bevolking, politiek en bestuur en Odyssee's aanraders) en wordt afgesloten met de hoofdstukken Achtergrondinformatie (geschiedenis van Mississippi en van de Delta Blues) en Praktische informatie (reizen, overnachten, eten en drinken en praktisch ABC).

De toevoeging {FB} bij clubs, festivals e.d. betekent dat er actuele informatie op de Facebookpagina van de desbetreffende gelegenheid is te vinden.

Tussen accolades { } wordt het wegnummer aangegeven.

Als extraatje is er op Spotify een afspeellijst *Mississippi Blues* door Odyssee aangemaakt met drie uur fantastische blues uit Mississippi. Deze afspeellijst biedt voorpret en nagenieten, en is uitermate geschikt als muzikale reisbegeleider als je in Mississippi op pad bent.

Ik wens je veel plezier met deze Odyssee Reisgids!

Leo Platvoet

Inhoudsopgave

Mississippi

Mississippi verkennen 7

Odyssee's aanraders 11

Mississippi Delta

Mississippi Delta verkennen 14

Clarksdale en de noordelijke Mississippi Delta 15

Midden-Delta 33

Zuidelijke Mississippi Delta 44

Memphis en Noord-Mississippi

Memphis en Noord-Mississippi verkennen 63

Memphis 64

Hills 77

Pines 95

Jackson en Zuidwest-Mississippi

Jackson en Zuidwest-Mississippi verkennen 104

Jackson 105

Zuidwest-Mississippi 118

New Orleans en de kust van Mississippi

New Orleans en de kust van Mississippi verkennen 135

New Orleans 136

De kust van Mississippi: The Secret Coast 143

Achtergrondinformatie

Geschiedenis van Mississippi 150

Geschiedenis van de Delta Blues 155

Praktische informatie

Reizen en verblijven in Mississippi 158

Praktisch ABC 160

Kaders

Muddy Waters: nam een enkeltje Chicago 18

Pinetop Perkins: bluesbrother tot op zijn 97ste jaar 24

John Lee Hooker: 'Democrat man' tot zijn dood 25

Sonny Boy Williamson II: rusteloos en excentriek 28

Son House: gepassioneerde bluesman 30

Memphis Minnie: geliefd en gevreesd 32

Amzie Moore: organiseerde een waaier aan acties 38

Charley Patton: de eerste ster van de Delta Blues 39

Fannie Lou Hamer: powerlady. 40

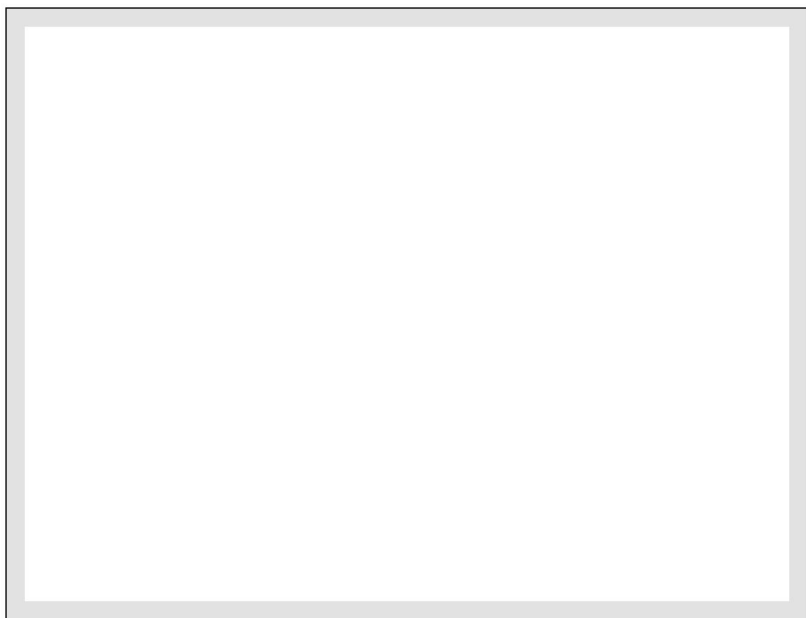
Big Bill Broonzy: gerespecteerd in Nederland 42

Jimmy Reed: succesvol met zijn 'easy-listening' blues 47

B.B.King: globale icoon van de blues 49

Albert King: krachtig gitaarspel en een fluwelen stem 50

Emmett Till: 'his name will be a legend we all know'	57
George W. Lee: 'bid opdat je uit deze hel komt'	60
Martin Luther King: 'the world was all up in flame'	70
R.L. Burnside: zocht de randen van de blues op	80
James Meredith: een moedige 'gamechanger'	82
William Faulkner: bleef zijn geboortegrond trouw	83
Mississippi John Hurt: subtiele blues	90
Elmore James: geselende slidegitaar	91
Skip James: bluesfenomeen tegen wil en dank	92
Howlin' Wolf: assertieve, krachtige bluesman	97
Big Joe Williams: apostel van de akoestische blues	99
Freedom Summer Murders	100
Otis Spann: bluesbrother van Muddy Waters	109
Medgar Evers: icoon van de burgerrechtenbeweging	114
Tommy Johnson: verkocht ook zijn ziel aan de duivel	119
Robert Johnson: omgeven door een wolk van mystiek	121
Willie Dixon: dichter van de blues	125
Richard Wright: schrijver, communist en anti-racist	129
Natchez Trace Parkway: groene route door Mississippi	132
Buddy Guy: enthousiasmerende vitaliteit	133
Blues als protest	157
Blueswoordenlijst	163



Mississippi verkennen



De katoen staat in bloei in de Mississippi Delta

De staat Mississippi is genoemd naar de Mighty Mississippi, de rivier die de westgrens van de staat vormt. En daarmee is meteen een deel van het zo kenmerkende landschap van de staat verklaard: de rivierdelta die het westelijke deel van Mississippi tekent. En zo'n belangrijke rol speelt in de geschiedenis van Mississippi: een vruchtbare bodem met uitgestrekte katoenvelden, bewerkt door uit Afrika geïmporteerde tot slaaf gemaakten. De geboortegrond van de blues en het decor van de strijd voor burgerrechten.

Mississippi telt ca. drie miljoen inwoners en heeft een oppervlakte van ruim 125.000 km², waarmee het drie keer zo groot is als Nederland. Het behoort tot de 'deep south' van de Verenigde staten en wordt omringd door Louisiana, Arkansas, Tennessee en Alabama.

Landschap

De Mississippi Delta strekt zich uit aan weerszijden van de rivier, dus in Mississippi, Arkansas en Louisiana. In het noorden is het een brede vlakte tot Vicksburg. Tussen Vicksburg en Natchez wordt de delta in Mississippi smaller en wijkt terug voor een licht heuvelend landschap.

Ook de rest van Mississippi bestaat uit laagland, zij het dat het noordoosten en oosten gekenmerkt wordt door groene, vaak beboste heuvels: de *Hills* en de *Pines*. Het hoogste punt is de 246 meter hoge *Woodall Mountain* in het noordoosten van Mississippi. Een deel van het noordoosten, rond Aberdeen en West Point,

maakt deel uit van de *Alabama Black Belt*, zwarte, vruchtbare aarde: de *Black Prairie*.

De kust, gelegen aan de Golf van Mexico, bestaat voor het grootste deel uit een aangelegd zandstrand, doorsneden door baaien, met daar achter een moerassig gebied.

Andere grote rivieren zijn de *Big Black River*, de *Pearl River*, de *Yazoo River* en de *Pascagoula River*. Grote meren zijn kunstmatig aangelegde waterreservoirs: het *Ross Barnett Reservoir*, *Arkabutla Lake*, *Sardis Lake* en *Grenada Lake*.

Klimaat

Mississippi heeft een warm zeeklimaat met lange hete zomers en korte milde winters. De zomer duurt zo'n vier tot vijf maanden waarbij de gemiddelde maximumtemperatuur rond de 29 tot 34 graden Celsius ligt en er gedurende ongeveer een derde van alle dagen sprake is van neerslag. Van juli tot december is er in Mississippi kans op orkanen die vanaf de Golf van Mexico landinwaarts trekken waarbij er soms sprake is van desastreuze gevolgen. Het is dan vooral de enorme hoeveelheid neerslag die zorgt voor overstromingen. Ook tornado's komen regelmatig voor: gemiddeld telt Mississippi 27 tornado's per jaar, waarvan ongeveer een kwart in de zwaarste categorie valt.

De betrouwbaarste weersvoorspelling, inclusief allerlei mogelijke extremiteiten, wordt gegeven door de *National Weather Service*: www.weather.gov, voor de mobiele telefoon: www.mobile.weather.gov.

Het weer in Mississippi (Jackson)												
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Max. temperatuur	13	16	21	25	29	32	33	33	31	26	20	15
Uren zon per dag	5	6	7	8	9	10	9	9	8	8	6	5
Dagen met neerslag	11	9	10	8	9	9	11	10	9	6	8	10
Zee-temperatuur	17	17	18	21	25	28	29	30	29	25	22	19

bron: www.klimaatinfo.nl

De genoemde temperaturen (in °C), dagen en uren zijn gemiddelden per maand.

Lokaal kunnen er lichte afwijkingen voorkomen. De zee-temperatuur is die van de Golf van Mexico.

Flora en fauna

Het grootste deel van Mississippi, in het noorden en oosten, is bedekt met bos, waarbij de naaldbomen domineren. In het noordoosten zijn het vooral hardhouten loofbomen die het beeld bepalen. Moerassen komen vaak voor. De Delta, tot 1835 bedekt met bos en moerassen, wordt nu gedomineerd door katoenvelden, afgewisseld met wilgen, cipressen en eik. Noot- en amberbomen en iepen komen eveneens vaak voor. Bijzonder is het grote aantal (drieduizend soorten) vasculaire planten dat in Mississippi voorkomt.

Bizon, poema en wolf zijn verdwenen. Herten zijn de grootste dieren die nog in het wild leven. Vos, wasbeer, buidelrat, stinkdier, marmot en wezel zijn eveneens te spotten. In de moerassen langs de kust leven krokodillen, schildpadden, waterslangen en kikkers.

Moerasschildpadden zijn te vinden in de drassige kustgebieden van Mississippi. De niet-giftige kousebandslang komt voor, evenals de giftige koraalslang, watermoccasinslang en diamantratelslang.

Er zijn meer dan vierhonderd vogelsoorten geteld, zoals watervogels, fazanten, duiven, koekoeken, gieren, ooievaars, leeuweriken, zwaluwen, boomklevers, haviken, ijsvogels, lepelaars, kraanvogels, uilen en adelaars.

De Mississippi-rivier is een belangrijk migratiegebied voor ganzen, bonte strandlopers, sterns, meeuwen en vele soorten eenden. Mossels en 63 verschillende soorten kreeften zijn er te vinden in de waterrijke gebieden, met name langs de kust.

National Forests

Mississippi heeft zes *National Forests*: *Holly Springs* (ten N van Oxford), *Tombigbee* (ten W van Columbus), *Delta* (ten ZO van Rolling Fork), *Bienville* (ten Z van Forest), *Homochitto* (ten ZO van Natchez) en *De Soto* (tussen Gulfport en Hattiesburg).

Deze bossen dienen verschillende belangen: ecologische (bijzondere planten en dieren), recreatieve (wandelen, vissen, jagen, kanoën, picknicken, kamperen, vogels observeren) en productieve (houtkap). Voor sommige activiteiten (jagen, vissen) is altijd een *permit* nodig, voor andere activiteiten kan dat per bos verschillen. Wil je iets ondernemen dan wordt sterk aangeraden je van tevoren te informeren via www.fs.usda.gov/main/mississippi.

De Mississippi: 'opnemend alle wateren'

De Mississippi is na de Missouri de langste rivier van de VS. Zij ontspringt in Lake Itasca in Noord-Minnesota en legt 3730 km af om in de Golf van Mexico uit te monden. De naam is van Indiaanse oorsprong: *Misi-ziibi* ('opnemend alle wateren'), want de rivier wordt gevoed door honderden zijstromen die vanaf de Rocky Mountains in het westen en de Appalachen in het oosten de rivier voeden. Duizenden jaren lang bewoonden indianenstammen de oevers. Met de komst van de Europe-

anen werd de rivier een belangrijke handelsweg. Vanaf de 19de eeuw vervoerden stoomboten landbouw- en industrieproducten over de rivier. Het veroveren van de controle op de Mississippi door de Noordelijke troepen was een beslissend keerpunt in de burgeroorlog. In de loop van de 20ste eeuw werd met de bouw van dijken, dammen en sluizen de rivier steeds meer een door de mens gecontroleerde vaarweg. Maar de elementen konden niet altijd worden bedwongen. In 1927 vond de *Great Mississippi Flood* plaats, de grootste rivieroverstroming ooit in de VS. Vooral de Delta was de dupe. 70.000 km² kwam onder water te staan, 700.000 mensen, meest Afro-Amerikanen werden dakloos en vijfhonderd mensen verdronken. Na de ramp legde men meer dijken, sluisen en dammen aan, maar tot op de dag van vandaag zijn er regelmatig overstromingen. De landbouw is de grootste vervuiler van de rivier. De talloze plantages en boerderijen langs de rivier maken de aanpak van de vervuiling 'vanaf de bron' moeilijk. De rivier is onderwerp van veel boeken en liederen. De overstroming van 1927 is



De Mississippi bij Natchez

in de blues veel bezongen. Bessie Smith zong *Back-Water Blues*, Memphis Minnie *When The Levee Breaks* en Charley Patton *High Water Everywhere*.

Bevolking

In Mississippi wonen bijna drie miljoen mensen. In 1900 waren het er 1,5 miljoen en in 2000 2,8 miljoen. Demografen voorzien een daling in de nabije toekomst, vanwege de zwakke economie. De grootste steden zijn de hoofdstad Jackson (167.000 inwoners), Gulfport (72.000) en het praktisch tegen Memphis aangebouwde Southaven (54.000). Witte Amerikanen vormen met 58% de grootste groep, gevolgd door Afro-Amerikanen met 37%. Alle overige groepen (zoals Hispanics, Aziaten en Native Americans) scoren rond de 1%. Het aandeel van witten neemt langzaam af, terwijl dat van zwarten langzaam toeneemt. Het grootste deel van de Euro-Amerikanen heeft Engelse of Schotse wortels. Mississippi heeft van alle staten het hoogste percentage Afro-Amerikanen.

Engels is de dominante taal. Spaans wordt door 1,9% gesproken en Frans door 0,4%.

Mississippi staat bekend als de meest gelovige staat van de VS: 59% beschouwt zich als zeer gelovig. Daartegenover staat 14% dat geen religie aanhangt. Christenen zijn verreweg de grootste groep (83%), waarin de protestanten (77%) domineren. Andere religies scoren rond de 0,5%.

Mississippi telt ruim zesduizend ongetrouwde homo- of lesbische stellen, waarvan 33% tenminste één kind heeft: het hoogste percentage in de VS.

Politiek en bestuur

De staat Mississippi heeft, evenals de VS, een scheiding tussen de uitvoerende, wetgevende en rechterlijke machten. De uitvoerende macht is in handen van de direct gekozen gouverneur en de wetgevende macht bestaat uit het Huis van Afgevaardigden (120 leden) en de Senaat (52 leden).

De Republikeinen zijn sinds de jaren '70 de grootste partij. Van de zes vertegenwoordigers in het Amerikaanse Congres zijn er vijf Republikein; de zwarte Democraat vertegenwoordigt, hoe kan het anders, de Delta. Bij de verkiezing voor gouverneur in 2019 werd de Republikein Reeves met 52,2% gekozen. In het Huis en de Senaat van de staat hebben de Republikeinen een ruime meerderheid van ca. 60% van het aantal zetels.

Mississippi bestaat uit 82 *counties* met een eigen bestuur en rechtbank.